

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 2015

283/2015

Laki

valtion virkamieslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 20 päivänä maaliskuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan valtion virkamieslain (750/1994) 9 §:n 4 momentti,
muutetaan 3 luvun otsikko, 8 ja 8 a §, 23 §:n 4 momentti, 40 §:n 1 momentti, 52 §, 57 §:n 1 momentti ja 70 §,

sellaisina kuin niistä ovat 8 § osaksi laissa 281/2000, 8 a § laissa 604/1997, 40 §:n 1 momentti ja 57 §:n 1 momentti laissa 177/2013 ja 52 § osaksi laissa 604/1997, sekä

lisätään lakiin uusi 6 a—6 d, 8 d, 9 a ja 9 b §, 18 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 387/2001, uusi 6 momentti, lakiin siitä lailla 177/2013 kumotun 58 §:n tilalle uusi 58 § sekä 65 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 604/2007 ja 1088/2007, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

3 luku

Viran ja määräaikaisen virkasuhteen hakumenettely, nimittäminen ja kelpoisuusvaatimukset

6 a §

Virka on ennen sen täyttämistä julistettava haettavaksi.

Ilmoitus haettavaksi julistamisesta on julkaistava valtakunnallisesti, jollei tässä laissa toisin säädetä. Hakuaika on vähintään 14 kalenteripäivää.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset viran ja määräaikaisen virkasuhteen haettavaksi julistamisesta.

6 b §

Työsopimussuhteen tehtävän tai yli vuoden kestäneen määräaikaisen virkasuhteen ti-

lalle perustettu virka voidaan ensi kertaa täyttäessä täyttää virkaa haettavaksi julistamatta, jos virkaan nimitetään kyseistä tehtävää hoitava työntekijä tai kyseisessä määräaikaisessa virkasuhteessa työskentelevä virkamies.

Viran täyttämisestä eräissä tilanteissa haettavaksi julistamatta säädetään 5 c §:n 1 momentissa, 9 b §:n 1 momentissa, 27 §:n 4 momentissa ja 32 §:n 1 momentissa.

Valtiosihteerin virka täytetään sitä haettavaksi julistamatta tai sen avoinna olemisesta ilmoittamatta. Samaa menettelyä noudattaen nimitetään ministerin erityisavustaja määräaikaiseen virkasuhteeseen.

Puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen, poliisitoimen ja ulkoasiainhallinnon virkojen, tuomarin virkojen ja Suomen Akatemian tutkimusvirkojen täyttämisestä haettavaksi julistamatta säädetään erikseen lailla.

6 c §

Edellä 6 a §:ssä tarkoitettussa ilmoituksessa on mainittava viran tehtävät ja säädetyt kelpoisuusvaatimukset, hakuaajan päättymisaika sekä se viranomaisen, jolle hakemus on osoitettava. Ilmoituksessa on mainittava, onko virka perustettu tiettyyn yksikköön vai onko se viraston yhteinen.

Perustellusta syystä virka tai virkasuhde voidaan tarvittaessa ilmoittaa uudelleen haettavaksi tai hakuaikaa jatkaa. Viran tai virkasuhteen aikaisemmat hakijat otetaan tällöin huomioon ilman uutta hakemusta.

Hakemukseen on liitettävä tarvittavat selvitykset. Hakemusta, joka ei ole saapunut ilmoituksessa mainitun hakuaajan päättymiseen mennessä, ei oteta huomioon.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset viranomaisesta, jolle hakemus osoitetaan.

6 d §

Edellä 6 b §:ssä tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta virkaan voidaan nimittää vain sitä hakenut henkilö. Nimitettäessä virkaan 6 b §:n 1—3 momentissa säädetyllä tavalla virkaan voidaan nimittää myös henkilö, joka on antanut nimittämiseen suostumuksensa.

Nimityspäätöksen tehneen viranomaisen on ilmoitettava viivytyksettä nimityksestä niille, jotka ovat virkaa tai virkasuhdetta hakenneet. Ilmoituksessa on mainittava täytettävänä ollut virka tai virkasuhde, päätöksen tehnyt viranomaisen, nimityspäivä sekä virkaan tai virkasuhteeseen nimitetty.

Virkaan nimitetyn hakemuksesta nimittävä viranomaisen voi peruuttaa nimityksen ennen sitä ajankohtaa, josta lukien asianomainen on virkaan nimitetty. Jos nimittäminen on peruttu, toinen virkaa hakenut saadaan nimittää virkaan ilmoittamatta sitä uudelleen haettavaksi.

Virkasuhde alkaa siitä ajankohdasta, josta lukien asianomainen on nimitetty virkaan tai virkasuhteeseen.

8 §

Virkamieheksi nimitettävän tulee olla täyttänyt 18 vuotta. Virkamieheksi voidaan kuitenkin nimittää 15 vuotta täyttänyt ja oppivelvollisuutensa suorittanut henkilö, jos nimittä-

mistä voidaan virkamiehen tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta pitää sopivana.

Sen lisäksi, mitä yleisistä kelpoisuusvaatimuksista säädetään, 26 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen virkojen, lukuun ottamatta valtiosihteeria, erityisinä kelpoisuusvaatimuksina ovat ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus, käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

Yksittäiseen 2 momentissa tarkoitettuun virkaan vaadittavasta tutkinnosta tai muista erityisistä kelpoisuusvaatimuksista voidaan tarvittaessa säätää erikseen asianomaista virastoa koskevassa valtioneuvoston asetuksessa.

Jollei valtion virkaan vaadittavista tutkinnoista ja muista erityisistä kelpoisuusvaatimuksista säädetä laissa, niistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella, jos se on asianomaiseen virkaan kuuluvien tehtävien hoitamiseksi perusteltua.

Valtioneuvosto voi antaa erivapauden edellä 2 momentissa säädetyistä kelpoisuusvaatimuksista valtakunnansovittelijan virkaa hakevalle. Valtioneuvosto voi lisäksi erityisistä syistä antaa erivapauden valtioneuvoston asetuksella säädetyistä kelpoisuusvaatimuksista, ei kuitenkaan tuomarin virkaan pääsemistä varten.

8 a §

Jäljempänä 26 §:n 1—4 kohdassa tarkoitettuun virkaan nimitettäväksi esitettävän henkilön on ennen nimittämistä annettava selvitys elinkeinotoiminnastaan, omistuksistaan yrityksissä ja muusta varallisuudestaan, kyseiseen virkaan kuulumattomista tehtävistään, 18 §:ssä tarkoitetuista sivutoimistaan sekä muista sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen edellytyksiään hoitaa täytettävänä olevan viran tehtäviä. Ilmoitukseen pitää 18 §:ssä tarkoitettujen sivutoimilupaa edellyttävien sivutoimien osalta sisällyttää tieto niistä saaduista tuloista.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös nimitettäessä henkilö 9 §:n 1 momentin nojalla hoitamaan 1 momentissa tarkoitettuun virkaan kuuluvia tehtäviä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin virkoihin ja tehtäviin nimitettyjen virkamies-

ten on ilmoitettava viivytyksettä 1 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneet muutokset ja niissä havaitut puutteet sekä myös muutoin annettava vastaava selvitys asianomaisen viranomaisen sitä pyytessä. Lisäksi virkamiesten on ilmoitettava asianomaiselle viranomaiselle virka-aseman perusteella tulleet ulkopuoliset tehtävät ja niistä mahdollisesti saatu tulo.

Viranomaiselle annetut henkilön taloudellista asemaa koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä. Valtiovarainministeriöllä on kuitenkin salassapitosäännösten estämättä oikeus saada asianomaiselta viranomaiselta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin virkoihin ja tehtäviin nimitettyjen virkamiesten osalta tiedot 18 §:ssä tarkoitetuista sivutoimilupaa edellyttävistä sivutoimista ja niistä saadusta tulosta sekä virka-aseman perusteella tulleista ulkopuolisista tehtävistä ja niistä mahdollisesti saadusta tulosta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tässä pykälässä säädetyn ilmoituksen antamisesta.

8 d §

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, asianomainen viranomainen voi julkaista edellä 8 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettut sidonnaisuusilmoitukset sekä sivutoimiluvat ja -ilmoitukset yleisen tietoverkon kautta, jollei salassapitosäännöksistä muuta johdu.

Asianomainen viranomainen vastaa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ajantasaisuudesta. Sidonnaisuuksia sekä sivutoimilupia ja -ilmoituksia koskevat tiedot on poistettava yleisestä tietoverkosta sidonnaisuuden tai sivutoimen päätyttyä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sidonnaisuuksia sekä sivutoimilupia ja -ilmoituksia koskevien tietojen julkaisemisesta.

9 a §

Sen lisäksi, mitä 9 §:ssä säädetään määräajaksi nimittämisen perusteista, 26 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin virkoihin nimittää viiden vuoden määräajaksi, jollei erityisestä syystä ole perustetta nimittää tätä lyhyemmäksi määräajaksi.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske ulkoasiainhallinnon, rajavartiolaitoksen, poliisihallinnon, valtiosihteerin, valtakunnansyyttäjän, Energiaviraston ylijohtajan ja valtakunnansovittelijan virkoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa voidaan jatkaa enintään yhdellä vuodella nimittävän viranomaisen aloitteesta, jos siihen on viraston toimintaan liittyvä perusteltu syy.

9 b §

Edellä 9 a §:ssä tarkoitettuun virkaan määräajaksi nimitetty voidaan säädetyn määräajan päättymisen jälkeen nimittää muuhun valtionhallinnon virkaan tai virkasuhteeseen taikka ottaa työsuhteeseen enintään kahden vuoden määräajaksi ilman hakumenettelyä.

Jollei henkilöä voida nimittää tai ottaa 1 momentissa tarkoitettuun virkaan tai tehtävään, palvelussuhde valtioon lakkaa määräajan päättyessä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta virkamieheen, joka on virkavapaana valtion toisesta virasta, johon hänet on nimetty toistaiseksi.

18 §

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset sivutoimiluvan myöntävästä viranomaisesta.

23 §

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset virkavapauden myöntävästä viranomaisesta.

40 §

Virkamies on pidätettävä virantoimituksesta 25, 26 tai 26 a §:n perusteella irtisanottaessa, jos irtisanomista koskeva päätös ei ole saanut lainvoimaa silloin, kun irtisanomisaika on kulunut loppuun. Irtisanottaessa virkamies 27 §:n perusteella hänet on pidätettävä virantoimituksesta irtisanomisajan päättyessä, kunnes irtisanomispäätös on saanut lainvoiman. Hallinto-oikeus tai, jos hallinto-oikeuden päätöksestä on tehty valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen, korkein hallinto-oikeus voi erityisestä syystä määrätä toisin. Jos vir-

kamies on pantu viralta tai virkasuhde on purettu, hänet on heti pidätettävä virantoimintuksesta, vaikkei päätös ole saanut lainvoimaa.

52 §

Virkamies, joka katsoo, ettei viranomaisen ole antanut hänelle virkasuhteesta johtuvaa taloudellista etuutta sellaisena kuin se olisi ollut hänelle suoritettava, saa, jollei laissa toisin säädetä, kirjallisesti vaatia siihen oikeasiasanomaiselta viranomaiselta. Viranomaisen on annettava asiassa päätös.

Oikaisuvaatimukseen annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

57 §

Valtioneuvoston tai viraston tekemään virkamiestä koskevaan päätökseen virkamies saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Tuomioistuimen tekemään virkamiehen sivutointa koskevaan päätökseen haetaan kuitenkin muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitusajaksi 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuitenkin kulu vastavasta irtisanomisaajan päättymisestä. Päätös tulee noudatettavaksi siitä tehdystä valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä. Edellä 53 §:ssä tarkoitettu asia on käsiteltävä hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

58 §

Virkamies ei saa tehdä 52 §:n mukaista oikaisuvaatimusta tai hakea päätökseen muutosta 57 §:ssä säädetyllä tavalla taikka saattaa asiaa hallintoriita-asiana käsiteltäväksi, jos virkamiehellä tai virkamiesyhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, jollei työtuomioistuin työtuomioistumesta annetun lain (646/1974) 1 §:n 2 momentin nojalla ole päättänyt olla ratkaisematta asiaa. Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan vain virkamieheen, joka on jäsen sellaisessa virkamiesyhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä.

65 §

Virkamies katsotaan kuitenkin eronneeksi aikaisemmasta virasta siitä ajankohdasta lukien, josta hänet on toisen kerran nimitetty 9 a §:n 1 momentissa tarkoitettuun virkaan määräajaksi, jollei viranomaisen erityisestä syystä toisin päätä.

70 §

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset virkavalasta ja virkavaikutuksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2015.

Ennen tämän lain voimaantuloa avoimena oleviksi ilmoitetut 9 a §:ssä tarkoitettuja virkoja vastaavat virat ja määräaikaiset virkasuhteet täytetään noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 20 päivänä maaliskuuta 2015

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Liikenne- ja kuntaministeri *Paula Risikko*